

FORSIDEILLUSTRASJON

@heiaklubben / Ingunn Dybendal

REDAKSJON

Ansvarlig redaktør:

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Nils Roar Gjerdet

Asbjørn Jokstad

Redaksjonssjef:

Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Anne Christine

Johannesen, Sigbjørn Løes, Nina J. Wang,

Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Anne Rønneberg, Anders Godberg,

Kristin S. Klock, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 400,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 7100, 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

TRYKT I
NORGE
NO. 1470

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

ALLMENN
TRYKKESENTRAL
OPPLAGSKONTROLLERT

Hva er solidaritet?

Foto: Kristin Alley Opdan

Sist helg deltok jeg i et filosofikurs. Innledningsvis snakket vi om verdier. Hvilke verdier danner grunnmuren i mitt liv, skulle vi tenke på og si noe om. Eller sagt med andre ord: Hvilke ledestjerner navigerer jeg etter?

Ærlighet, åpenhet, nysgjerrighet og mot svarte vi, blant annet. Fine ting, bevares. Og jeg gjespet litt. Det er så vanlig for tiden. Alle sier det samme. Selvrealiserende og individualistiske ting, til dels. Samtidig fant jeg ikke på noe særlig annet selv.

– Solidaritet, kom det fra en litt eldre kursdeltaker.

Det er et ord det er lenge siden jeg har hørt. Gammelt nytt, på en forfriskende måte.

Hun som sa det fortalte også at hun hadde sagt ordet til en forsamling ganske unge mennesker for en stund siden. De kjente knapt til ordets betydning, fortalte hun videre.

Det handler om samhörighet og samhold mellom individer eller grupper av individer, og er ofte brukt i faglig og politisk kamp på venstresiden og i forbindelse med støtte til undertrykte i andre land, og kanskje særlig i den såkalte tredje verden, sier Store norske leksikon. Og videre:

I sosiologien ble begrepet særlig kjent gjennom Émile Durkheim. Han anså solidaritet som en nødvendig forutsetning for at et samfunn skulle bestå, og beskrev to typer av solidaritet: mekanisk og organisk. Mekanisk solidaritet kjennetegner tradisjonelle samfunn, hvor arbeidsdeling er lite utviklet, hvor storfamilie og tette samfunn dominerer. Organisk solidaritet kjennetegner samfunn med større grad av arbeidsdeling og differensiering, der nettopp yrkesspesialiseringen skaper en følelse av gjensidig avhengighet mellom samfunnsmedlemmer, som hver for seg har ulike oppgaver.

Solidaritetsbegrepet står sentralt innenfor etikk, teologi og psykologi. Studier av

solidaritetsens effekter, eller fraværet av egeninteresse i menneskelige valg, opptar også forskningen innenfor samfunnsøkonomien og sosiologien.

Sosiologen Alfred Vierkandt (1969) definerer solidaritet som «sinnet til et fellesskap med sterkt indre samhold» og som «samholdsfølelsen som kan og bør slå ut i praktisk handling».

Solidaritet innebærer en grunntanke om å handle ut fra mer enn egeninteresse – å foreta valg utfra deres konsekvenser for andre eller for å dekke andres behov. Ved å gi avkall på (kortsiktig) egeninteresse skal handlingene skape kollektive verdier for flere. Mange vil hevde at solidaritet ligger til grunn for både velferdsstaten og for privat forsikring som alternativ til denne.

Velferdsstaten innebærer en institusjonalisering av en rekke grader av solidaritet på samfunnsnivå, eksempelvis gjennom arbeidsløshetsstrygd og folketrygd, eller offentlig helsevesen (forsikringstanken). En utbredt kritikk av velferdsstaten er at slike ordninger flytter det solidariske ansvar bort fra enkeltindivid, og over til en upersonlig stat som i økende grad ivaretar individets solidaritetsplikt. Mot en slik institusjonalisert solidaritet står alternativet hvor frivillige organisasjoner eller pårørende selv tar på seg mer av velferdsbyrden, utfra et personlig (ektefølt) ønske om å handle solidarisk, skriver Wikipedia.

Det er kanskje det som skal skje når vi skal ta økt ansvar for egen alderdom. Individets solidaritetsplikt skal vekkes?

Og hvis den upersonlige staten skal ta økt ansvar for tannhelsestjenestene, da skjer det det motsatte?

Ellen Beate Dyvi
Ansvarlig redaktør